

(75.) **Red** (1.)

po katerem so postavljeni poljski in gojzdni čuvaji za okolico mestne soseske ljubljanske.

§. 1. Mestna soseska v Ljubljani si je udinjala po magistratu poljske in gojzdne čuvaje za okolico ljubljansko.

§. 2. Čuvaji so udinjani tako dolgo, dokler bo poljski sad na polji, po katerim radi tatje segajo, to je, od 1. julia do konca oktobra.

§. 3. V čuvajstvo to spada:

A. ljubljanske polje;
B. gojzdje in senožeti ljubljanske okolice.

C. močvirje (mah) ljubljanske okolice.

§. 4. Namen čuvajstva je:

A. Kar ljubljansko polje zadeva:

a) varovati ga tatvine, to je, da se ne kradejo na polji ne krompir, korenje, repa, zelne glave, in sploh noben poljski sad, tudi žito in živinska klaja ne, naj bojo še na polji ali če se že v kozolcih suše.

b) varovati polje, da se ne popase trava na njivah, senožetih, mejnikih, ledinah in sternaših, s ptujo živino, posebno spomladi in v jeseni.

Kar se tiče

B. gojzdov in travnikov, imajo čuti,

a) da se nalaš trava ne pohodi in povozi, da se senožeti ne popasejo, in lan ne razgrinja po ptujih travnikih,

b) da se ne krade ne les, suhljad ali pa stelja (nastel) na ptujih delih.

C. Na ljubljanskem močvirju (mahu) imajo varovati a) da se ne požiga drugikrat, kakor ob pripušnem času,

b) da se štradoni in senožeti z živino ne popasejo,

c) da se ne pokradejo, kakor je že popred pri A — a) omenjeno bilo, poljski pridelki, šota in drugo korenje,

d) da se za vterjenje bregov nalašč zasajene drevesa ne posekajo ali sicer ne pohabijo, in da umetno napravljeni vodotoki in pa plotov se na nobeno vižo ne poškodujejo.

§. 4. Dolžnost poljskega in gojzdnega čuvaja je, da take ljudi, ktere pri ravno omenjenih tatvinah zasačijo, z vkradenim blagom vred, na c. k. policijo priženejo, da se po postavah kaznujejo (štrafajo).

§. 5. Če se pa pri tatvini zasačeni človek izgovarja in pravi, da ga je gospodar po to in to na polje poslal, in če čuvaj utegne misliti, da je to le prazen izgovor, mora tacega človeka na gospodarjev dom peljati, da se prepriča: ali je resnico govoril ali ne.

§. 6. Če čuvaj koga zapazi, da živino na ptujem pase, ga ima pravico rubiti, in s tem tatvino spricati, pa tudi povračilo škode zagotoviti. Rubljeno blago mora naravnost magistratu izročiti, ki bo določil, kaj se ima dalje zgoditi.

§. 7. Če kdo po travi hodi ali vozi, in v vsih tacih okoljšinah, da čuvaj ne more krivičnika pripeljati

na policijo ali k magistratu, pa tudi živine ne more rubiti, ima čuvaj pravico, ga s tem rubiti, da mu kaj vzame, kar ima kaj vrednosti, da s tem povračilo škode zagotovi in pa tudi gotovo spričo dopernešene škode v roko dobi.

Rubljene reči se imajo magistratu izročiti in mu naznaniti, zakaj so se rubile, da bo to reč na dalje preiskal.

§. 8. Tako pa sme čuvaj le takrat ravnati, kadar vidi, da je imel človek gotov namen poškodovati ptujo lastnino. Ljudi pa, pri kterih se vidi, da niso nalašč hotli kaj poškodovati, se imajo z lepo opominati in posvariti. Sploh naj čuvaj, če je le moč, s silo ne ravná, ker njegova beseda, ako le vé človeka za gotovo povedati, kdo je bil, je že za pričo veljavna.

§. 9. Ker bojo poljski in gojzdni čuvaji v prisego vzeti, veljajo v svoji službi za očitne stražnike, njim grejo o ti reči vse postavne pravice, kakoršne imajo gosposkini služabniki; ravno tako imajo pravico v službi tudi orožje nositi. Zaznamvani so pa ti čuvaji s tem, da nosijo okoli rame ene roke belo - zeleno prevezo, zraven tega pa tudi sabljo.

Od mestnega magistrata

v Ljubljani 16. junija 1855.

(74.) (1.)

V založbi pri M. Gerberji, bukvovezu, so na svetlo prišle, in se dobé: v Celji pri Geigerji; v Mariboru pri Leyrerji; v slov. Gradcu pri Zawadskitu; v Celovcu pri Leonu; v Gorici pri Paternolitu in Soharji; v Terstu pri Škabarji; v Postojni pri Blazniku; v Novim mestu pri Vepusteku; v Kamniku pri Massu:

Rajske cvetice

ali podučne in molitvene bukvice za otroke pa tudi za bolj odrašene po Kr. Šmidu.

Obsežek:

Poduki in branje za otroke.

1. odd. Pervi poduk od Boga za ljube otroke; 2. odd. Mali katekizem in kratek poduk za spoved in sv. obhajilo za otroke. 3. odd. Pot proti nebesam za otroke, ali opominjevanje k čednosti. 4. odd. od streženja pri sv. maši.

Molitevne bukvice za otroke.

1. Vsakdanje molitve. 2. Sveta maša. 3. Molitve za spoved in sv. obhajilo. 4. Premišljevanje in molitve za posebniše praznike. 5. Mnogoverstne posebne molitve za otroke. 6. Popoldanje ali večerno opravilo. 7. Sveti križev pot. 8. Cerkevne pesmi.

Veljajo: terdo vezane v papirji

z nožnicami . . . . . 22 kr.

s herbtim in nakrajnim usnjem in

z nožnicami . . . . . 26 kr.

Vse v usnji z nožnicami . . . . . 36 kr.

V zlatem obrezku in usnji . . . . . 50 kr.

Poduk od streženja pri sv. maši se tudi posebej dobí za . . . . . 3 kr.

Obsegajo pa 10 pol v šestnajsterki. Te bukvice so kaj pripravne za otroke, zlasti pa za take, kteri dokaj v šolo hoditi ne morejo. Tudi za šolske darila se močno priporočajo.

(75.)

Pri Janezu Giontini-tu bukvarji v Ljubljani je ravno na svitlo prišel in se dobí:

Hitri Računar

pri kupovanji in prodajanji od 100 do 1000 reči z vinarji, krajcarji, groši in goldinarji. Velja v usnjatem herbtu 24 krajc., zvezan kakor listnica pa 36 krajc.

Dobí se tudi: v Celovcu pri Liegel-nu in Leon-u, v Beljaku pri Hoffman-u, v Celji pri Geyger-ji, v Novim mestu pri Wepustek-u, v Krajnu pri Reš-u, v Kamniku pri Maas-u, v Gorici pri Paternolli-tu, v Terstu pri Scabar-ji, v Slovenjem Gradcu pri Zawadzki-tu, v Postojni pri Blaznik-u, v Mureku pri Klattla-tu, v Marburgu pri Leyrer-ji in v Radgoni pri Weitzinger-ji.

Tudi se pri gori imenovanem dobijo:

Darila za pridne šolarje

v zvezkih po 2, 3, 4, 5 in 6 goldinarjev. V vsakem zvezku je 12 molitevskih ali pa raznih zgodovinskih bukev. Kdor jih cel zvezek vzame, dobí poverh še 100 svetih podob ali pa eno podobo Kristusa na križi, za nameček.

(77.)

Naznanilo novih bukev.

Pri C. Liegelnu, knjigarji v Celovcu so z dovoljenjem čast. kerskega knezoškofijstva ravno na svitlo prišle in se dobivajo pri J. Lerherji, Kleinmajerji in Giontinitu v Ljubljani nove molitevne bukvice za mladost:

Bog moje veselje, moja sreča, moje življenje poleg dr. Jariša, šolsk. svetovavca na štajarskem poslovenjene, z 29 prelepimi podobami krasnim molitvam ozaljšane, 11 pol debele, veljajo po vsih slov. mestih vezane, in prav lepo za šolske darila pripravljene 20 kr. sr. Natis je prav čist in lep iz Somerjeve tiskarnice na Dunaji.

Ravno tam so izšle nove bukve:

Popoldanja služba Božja za katolške kristjane.

Obsegajo te bukve 39 raznih litanij za vse praznike cerkvenega leta, sv. križev pot in druge pri popoldanjim kersanskim nauku potrebne molitve. Veljajo mehko vezane 30 kr. terdo pa 40 kr. sr.

Dalej so tam izšle in se po vsih slov. mestih po enaki ceni dobivajo.

Lepo darilo za pridnje šolarje, 4 povesti za mladost. Za šolsko darilo vezano 16 kr. sr.

Divji Hunci pred mestam Miziboram. Povest za mladost. Za darilo vezana 16 kr. sr.

A. Janežič: Slovenska slovnica s kratkim pregledom slovstva ter z malim cirilskim in glagolskim berilom za Slovence 1854 str. 182 — 1 gold. sr.

— **Leichtfassliche slovenische Sprachlehre für Deutsche 2 Theile 3. Aufl. 1 fl. CM.**

— **Slovenisch - Deutsches u. Deutsch - Slovenisches Wörterbuch, 2 Th. 3 fl. 30 kr.**

Zgodovinski Katekizem aliceli kersanski katoliški nauk vizgledih iz zgodovine poleg Schmida 3 deli 3 gold. 24 kr. sr.

Robida: Preces et meditationes in usum studiosae juventutis. 1854, terdo vezane 30 kr. sr. mehko vezane 24 kr. sr.

(67.)

Pri Matiji Gerber-ji se dobivajo

Drobtince za leto 1855.

Mehko vezane veljajo 1 fl. 20 kr.

(1.)

Posebno dobra služba (2)

za oskerbnika (Verwalter) na véliki grajšini na Horvaškem, med Ptujem in Varaždinom v prav prijetnem kraji, je odperta. Oskerbnik mora zveden biti v kmetijstvu, posebno pa v pisarijah, ktere zadevajo grajšinske opravila in gruntne bukve. — Kdor želi to službo dobiti, od ktere zamoremo reči, da je malo tacih, in ima tudi lastnosti jo dobro opravljati, pa da tudi slovensko zna, naj se oglasi pri vredniku „Novic“, ki mu bo vse bolj natanko povedal.

(72.)

Razglas.

(2)

Danes, 30. dan t. m., se je gosp. Jož. Stare-tova štacuna v Ljubljani spet odperla. Ker so s gosp. Stare-tom upniki proti temu poravnali svoje terjatve, da jim bojo poplačane iz dnarjev, ki se bojo skupili iz prodanega blaga in pa iz izterjanih dolgov njegovih kramarjev in družih, ki so gosp. Stare-tu kej dolžni, tedaj daje podpisani odbor to sploh na znanje, da je dobro znana štacuna spet kakor poprej za kupčijo odperta, da pa naj se dolžniki podvizajo, plačati kar so dolžni, ker bojo sicer od odbora toženi in v vse tiste stroške in zadrege pripravljene, ktere navadno tožba naključí.

Opravljaóci odbor konkursne mase.

V Ljubljani 30. junija 1855.

(60.)

Hitro pokupljena

(3.)

mera, kako pri živi živini zvediti: koliko bo imela zaklana mesa,

je prišla v 2. natisu na svetlo in se v slovenkem ali nemškem jeziku dobiva po 54 krajc. v Ljubljani na Poljanah pri gosp. Dr. Strupi-tu ali pa v tiskarnici gosp. Blaznika. Druga plat te mere je pa napravljena za mero velikosti kónj, in je veliko pripravniša, kakor so navadne konjske mere. Obojna ta mera je shranjena v škatlici, na kateri je zunaj še kazalo narisano, po katerim vsakdo v trenutku lahko zvé: kdaj bo ta in ta dan vbrejena živina vergla (storila).

(3.)